

KAUNO KOLEGIJOS TECHNOLOGIJŲ FAKULTETO STUDENTŲ POŽIŪRIS Į BENDRŲJŲ DALYKŲ DĖSTYMO KOKYBĘ

Vytas Baranauskas, Viktorija Marcinkevičienė

Kauno kolegija

Anotacija. Straipsnyje pateikiama 2010 m. atlikto Kauno kolegijos Technologijų fakulteto studentų požiūrio į dėstomų dalykų kokybę tyrimo analizės dalis. Pateikiamas studentų požiūris į bendrųjų dalykų tikslų pasiekimą, laiką, reikalingą praktinėms užduotims atlikti, informacijos šaltinius, grįžtamojo ryšio pateikimą, dalyko pateikimo metodus, bendrojo dalyko krūvio sunkumą, santykius su dėstytojais ir kt.

Raktiniai žodžiai: studijų dalykas, dalyko dėstymo kokybė, bendrieji dalykai, studentų požiūris.

Įvadas

Šiandienos visuomenėje, atsižvelgiant į ekonomikos nuosmukį, kai darbą praranda daugelis žmonių, visoje Europos Sąjungoje ypatingas dėmesys kreipiamas į darbo rinkos svyravimus bei poreikius, aukštojo mokslo ir įmonių partnerystę, aukštojo mokslo poveikį gebėjimui įsidarbinti. Įvairiuose ES dokumentuose pabrėžiama, kad aukštasis išsilavinimas gali būti lemiamą varomąją jėgą gerinant ekonominę šalies padėtį [2; 6]. Kokybė vertinant aukštojo mokslo institucijas yra esminė vertybė, tačiau ji nuolat kinta ir kartu sąlygoja nuolatinį vertinimo proceso kitimą [11]. Analizuojant aukštųjų mokyklų veiklos kokybę iškeliama ir studentų vaidmuo, teigiama, kad studentai yra ne tik teikiamų paslaugų vartotojai, tačiau ir tų paslaugų vertintojai [5]. Studentas vertinimo sistemoje tampa svarbiausiu informacijos šaltiniu ir todėl jų apklausos vertinant studijų kokybę įvairiais aspektais įgyja vis didesnę reikšmę.

Šiame straipsnyje nagrinėjamas Kauno kolegijos Technologijų fakulteto studentų požiūris. **Problema** sudaro tai, kad Kauno kolegijos Technologijų fakultete - ir ypač pirmame kurse - studentų nubyrimas yra didžiausias Kauno kolegijoje. To priežastys nagrinėtos įvairiais administracijos lygmenimis. Tiek kolegijos, tiek fakulteto administracija dažnai išreiškia nepasitenkinimą pirmame kurse dėstomų – dažniausiai bendrųjų - dalykų dėstymo kokybe. Jų nuomone, būtent čia slypi tokio ženklaus nubyrimo priežastis. Studijų programų akreditacijos, dalykų modulių atestacijos rodo aukštą dalykų parengimo lygį. Tačiau jų realizavimas – tai jau procesas, kurio metu gali pasireikšti neatitikimas tarp parengto modulio ir jo pateikimo kokybės. Čia didelę reikšmę įgyja subjektyvus dėstytojo santykis su studentais, studentų pasitenkinimas /nepasitenkinimas tiek pačiu dalyku, tiek jį dėstančiu dėstytoju. Straipsnyje analizuojamas pačių studentų požiūris į pirmame kurse dėstomų bendrųjų dalykų dėstymo kokybę, septynių dalykų vertinimas. Atlikus pirmame kurse dėstomų dalykų kokybės tyrimo analizę galima daryti tam tikrą poveikį gerinant viso studijų proceso kokybę bei mažinant fakulteto nubyrimo procentą.

Šio straipsnio **tikslas** – išanalizuoti Kauno kolegijos Technologijų fakulteto studentų požiūrį į pirmame kurse dėstomų bendrųjų dalykų kokybę.

Pagrindiniai uždaviniai:

- Įvertinti bendrųjų dalykų (matematikos, fizikos, chemijos, užsienio kalbos, mechanikos, filosofijos įvado ir informacinių technologijų), dėstomų pirmame kurse, tikslų pasiekimo lygį, užduočių ir grįžtamojo ryšio pateikimo efektyvumą, skirtingų dalykų dėstymo metodų pasirinkimą bei materialinę bazę, reikalingą studijų programų realizavimui,
- Išanalizuoti studentų požiūrį į bendrųjų dalykų dėstymo kokybę.

Tyrimo metodika ir imtis

2010 metų gegužės birželio mėnesiais buvo atliktas Technologijų fakulteto viso pirmo kurso studentų tyrimas. Apklausti 252 visų fakultete rengiamų specialybių pirmo kurso studentai. Tie patys studentai vertino visus pavasario semestro dalykus, todėl jie užpildė tiek anketų, kiek laikė egzaminų. Išdalintos 1415 anketų. Bendra išdalintų anketų grįžtamumo kvota – 100 proc., nes anketinė apklausa atlikta studijų vietoje. Tokiu būdu tyrimo imtis buvo 1415 respondentų.

Tyrimui taikytas anketinės apklausos raštu metodas. Gauti duomenys skaičiuoti SPSS ir Microsoft Excel programomis. Patogumo dėlei duomenys straipsnyje (procentais) pateikiami suapvalinti. Tyrimo instrumentarijus - anketinė apklausa. Jos metu naudotas klausimynas, parengtas pagal tyrimo matricą, remiantis Technologijų fakultete patvirtintomis apklausos rekomendacijomis. Analizuojant vidinį anketos klausimų suderinamumą pagal Crombacho Alpha kriterijų matyti, kad visi pateikti klausimai puikiai dera tarpusavyje ($\alpha=0,881$).

Studentų požiūrio reikšmė vertinant dalyko dėstymo kokybę

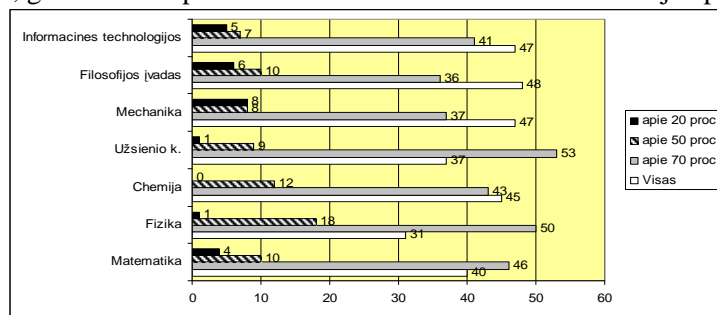
Nors aukštojo mokslo kokybės tyrimai apima įvairių veiksnių spektrą, tačiau studentų požiūrio analizė iki šiol išlieka aktuali. Dar sociologinių tyrimų patriarchas J. Leonavičius atkreipė dėmesį į studentų, kaip aktyvių studijų kokybės vertintojų, vaidmenį [3]. Studentų požiūris į studijas, dėstytojus, institucijos kultūrą, savo statusą, mokymosi motyvus yra svarbus faktorius, nurodantis ne tik jo santykį su tiriamuoju objektu, jo vertybių skalę, tačiau taip pat teikiantis medžiagą apie pačios institucijos veiklos kokybę, jos

tikslių atitikimą. Ši analizė visada susijusi su tyrimais. Pastaraisiais metais tiek universitetų, tiek kolegijų studentų požiūris analizuotas ne vienoje publikacijoje [1; 8; 7; 12; kt.]. Studentai gali ir nematyti sąlygų, kurios nulemia dėstytojų darbo kokybę, tačiau jie visada pastebės dėstytojų veiklos privalumus ir trūkumus.

Analizuojant literatūrą pastebėta, kad tik labai nedaugelis publikacijų tiria atskirų studijų dalykų dėstymo kokybę. Dalyko dėstymo kokybės vertinimas paprastai suprantamas kaip tikslingas informacijos apie studijų dalyką rinkimas, sisteminimas ir analizė, siekiant įvertinti jo kokybės būklę [7]. Šis vertinimas aukštosiose mokyklose paprastai paliekamas pačiam dėstytojui kaip grįžamojo ryšio iš studentų palaikymas ir atliekamas dažnai, tačiau ne visada profesionaliai. Dėstytojo ir studento sąveika apima tokius aspektus, kaip konkretaus dalyko turinys, jų pateikimo būdai, taikomų metodų tinkamumas, studentų atsiskaitymo, savarankiško darbo organizavimas bei jų pateikimo formų tikslingumas, literatūros šaltinių prieinamumas, materialinės bazės įvertinimas, pedagoginio bendravimo ypatumų nustatymas. Dalyko vertinimas gali teikti informaciją ne tik konkrečiam dalyko dėstytojui, bet ir visai institucijai ir tapti vienu iš institucijos veiklos kokybės rodiklių. Tokiam vertinimui turi būti sukurtas teoriniu pagrindu paremtas praktinis instrumentas. Pavyzdžiui, P. Ramsden [9] teorija sujungia skirtingus požiūrius į studijų paskirtį, studijavimą, žinių vietą ir pobūdį, dėstymo ir studijavimo metodus, dėstytojo bei studento vaidmenį ir reikalavimus dėstytojui. N. Pileičikienė ir A. Allan [7] išskiria penkias vertinimo dalis: dėstytojo didaktinių gebėjimų įvertinimą, studijų dalyką palaikančių priemonių įvertinimą, bendrųjų gebėjimų pasiekimų lygmens studijuojant dalyką įsivertinimą ir bendrą studijų dalyko ir studijų aukštojoje mokykloje įvertinimą [7]. Šio straipsnio autoriai neturėjo tikslo apimti visą spektrą kokybės vertinimo kriterijų – tai kur kas išsamesnio darbo uždavinys. Apsiribota dėstytojo didaktinių gebėjimų bei studijų dalyką palaikančių priemonių įvertinimu.

Studentų požiūrio į bendrųjų dalykų dėstymo kokybę tyrimo analizė

Analizuojant dalyko dėstymo kokybę labai svarbiu faktoriumi yra dalyko paskaitų lankymas. Iš 7 Technologijų fakultete 1 kurse pavasario semestre dėstytojų bendrųjų dalykų ir laikytų egzaminų, kurių metu buvo apklausti studentai, geriausiai respondentai lankė užsienio kalbos ir chemijos paskaitas (1 pav.).

1 pav. Respondentų paskaitų lankymas (pasiskirstymas pagal dalykus)

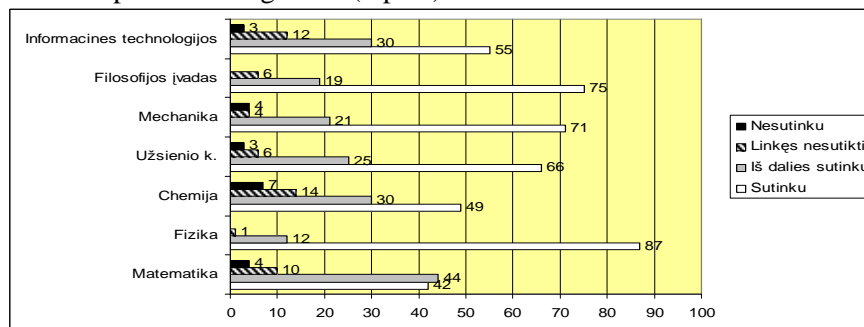
Todėl analizuojant studentų vertinimus svarbu turėti galvoje ir tai, kad studentai, kurie blogai lankė paskaitas, negali objektyviai įvertinti ir dalyko dėstymo kokybės.

Bendrųjų dalykų, dėstomų pirmame kurse, tikslų pasiekimo lygio analizė

Šiai grupei sąlyginai priskirti šeši indikatoriai:

- Dėstytojo pateikti dalyko tikslai man buvo aiškūs.
- Dalyko dėstymo pradžioje dėstytojas pateikė visus svarbius reikalavimus.
- Dėstytojas teoriją siejo su praktika.
- Užsiėmimų metu skirta pakankamai laiko praktinėms užduotims.
- Dėstytojo nurodyti privalomi informacijos šaltiniai man buvo prieinami.
- Bendras šio dalyko krūvis man buvo per didelis.

Bendras jų vertinimas pateikiamas grafike (2 pav.).

2 pav. Bendrųjų dalykų tikslų pasiekimo indikatoriaus vertinimas

Aiškiausiai savo dalyko tikslus išdėsto fizikos (87 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), filosofijos įvado (75 visiškai sutinka, 19 –iš dalies sutinka su teiginiu), mechanikos (71 visiškai sutinka, 21 –iš dalies sutinka su teiginiu) dalykų dėstytojai. Neaiškiai savo dalyko tikslus apibūdina chemijos dalyko dėstytoja (7 nesutinka ir 14 linkę nesutikti su teiginiu). Iš grafiko matyti, kad *bendrujų dalykų tikslai Technologijų fakultete pateikiami aiškiai ir suprantamai*.

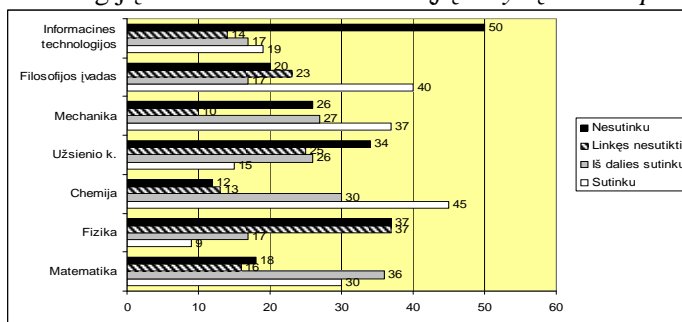
Klausimą, ar dalyko dėstymo pradžioje dėstytojas pateikė visus svarbius reikalavimus, ypač gerai studentai vertino fizikos (87 proc. sutinka, 11 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanikos (82 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), filosofijos įvado (79 proc. sutinka, 15 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) dalykų dėstytojus. Kiek silpniau studentai vertino chemijos dalyko dėstytoją, tačiau vertinant šį indikatorį skirtumai yra labai nežymūs. Galima teigti, kad *dalyko dėstymo pradžioje bendrujų dalykų dėstytojai pateikia visus svarbius reikalavimus*.

Studentų nuomone, daugiausiai teorija su praktika siejama tokiuose bendruosiuose dalykuose, kaip fizika (81 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanika (73 proc. sutinka, 21 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), informacinės technologijos (62 proc. sutinka, 19 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Tai bendrieji dalykai, kur laboratoriniai darbai sudaro didelę kontaktinių valandų dalį. Tuo tarpu filosofijos įvade (10 proc. nesutinka, 8 proc. linkę nesutikti su teiginiu) ir matematikoje (9 proc. nesutinka, 10 proc. linkę nesutikti su teiginiu) teorija nuo praktikos labiausiai „atitrūkusi“. Ir vis tik galima teigti, kad Technologijų fakultete jau pirmame kurse *bendrujų dalykų dėstytojai teoriją sieja su praktika*.

Studentų nuomone, ne visi bendrujų dalykų dėstytojai skiria pakankamai laiko praktinių užduočių atlikimui. Geriausiai šis indikatorius vertinamas fizikos (81 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanikos (73 proc. sutinka, 21 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir informacinių technologijų dalykuose. Mažiausiai laiko praktinėms užduotims atlikti skiria filosofijos įvado (10 proc. nesutinka, 6 proc. linkę nesutikti su teiginiu), matematikos (9 proc. nesutinka, 10 proc. linkę nesutikti su teiginiu) ir informacinių technologijų (9 proc. nesutinka, 10 proc. linkę nesutikti su teiginiu) dėstytojai. Šį teiginį verta panagrinėti. Greičiausiai tiems studentams, kuriems dalykas yra lengvesnis, užtenka laiko užduotims išspręsti. O tiems, kuriems dalykas nesiseka, pritrūksta laiko. Manytume, kad apskritai Technologijų fakultete *skiriama pakankamai laiko praktinių užduočių atlikimui*.

Pastaruoju metu studijos vis labiau orientuojamos į savarankišką studentų darbą, todėl studijų kokybės užtikrinimui vis didesnę reikšmę turi ne tik paskaitų lankymas, tačiau ir mokomosios literatūros šaltinių gausa bei galimybė juos pasiekti ar įsigyti. Literatūros šaltinių įvairiomis kalbomis mūsų dienomis netrūksta nei kolegijos bibliotekoje, nei internete ar kur kitur. Tačiau domina klausimas, ar dėstytojo nurodytus privalomus informacijos šaltinius studentai gali lengvai pasiekti. Šį indikatorį teigiamai vertina dauguma respondentų. Geriausiai studentams prieinami mechanikos (86 proc. sutinka, 6 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir filosofijos įvado (83 proc. sutinka, 15 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) literatūros šaltiniai. Sunkiausiai pasiekiami yra chemijos dalyko literatūros šaltiniai (7 proc. nesutinka, 14 proc. linkę nesutikti su teiginiu). Iš tyrimo matyti, kad *bendrujų dalykų studijoms reikalingi literatūros šaltiniai studentams fakultete yra prieinami*.

O štai paskutinio šios grupės indikatorius – bendras šio dalyko krūvis man buvo per didelis – vertinimai pasiskirstė gana tolygiai (3 pav.): dalyko krūvis jiems buvo nei per didelis, nei per mažas. Didžiausias krūvis, kartu ir sunkiausi dalykai, studentų manymu, yra chemijos (45 proc. sutinka, 30 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), filosofijos įvado (40 proc. sutinka, 17 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir mechanikos (37 proc. sutinka, 27 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Lengviausias dalykas, studentų nuomone, yra informacinės technologijos (50 proc. nesutinka, 7 proc. linkę nesutikti su teiginiu). Galima daryti išvadą, kad apskritai Technologijų fakultete *1 kurso bendrujų dalykų krūviai pasiskirsto tolygiai*.

3 pav. Bendras šio dalyko krūvis man buvo per didelis

Atskirų dalykų pateikiamų užduočių ir grįžamojo ryšio analizė

Šiai grupei sąlyginai priskirti keturi indikatoriai:

- Atsiskaitymų metu pateiktos užduotys siejosi su dalyko turiniu.
- Man buvo aiškūs atsiskaitymo užduočių reikalavimai.

- Dėstytojas vertino objektyviai.
- Dėstytojas paaiškino studentams jų padarytas klaidas užduotyse.

Labiausiai atsiskaitymų užduotys su dalyko turiniu siejamos mechanikoje (84 proc. sutinka, 14 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), fizikoje (83 proc. sutinka, 15 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), matematikoje (81 proc. sutinka, 16 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Mažiausiai su dalyko turiniu užduotys siejamos chemijoje (5 proc. nesutinka, 7 proc. linkę nesutikti su teiginiu). Vadinasi, *atsiskaitymų metu pateikiamos užduotys siejasi su dalyko turiniu*.

Kalbant apie užduotis ir jų atlikimą verta paanalizuoti ir klausimą, ar studentai supranta jiems pateikiamas užduotis – nuo to priklauso ir užduočių atlikimo sėkmė.

Aiškiausiai užduotys pateikiamos tokiuose dalykuose, kaip filosofijos įvadas (83 proc. sutinka, 13 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanika (80 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), fizika (79 proc. sutinka, 20 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Mažiausiai studentai supranta informacinių technologijų užduotis (5 proc. nesutinka, 9 proc. linkę nesutikti su teiginiu). Iš principo, *studentai supranta atsiskaitymų metu jiems pateikiamas užduotis*.

Gana dažnai fakulteto administracijai tenka išgirsti studentų nepasitenkinimą dalykų vertinimu. Todėl svarbus ir aktualus buvo indikatorius, kuriame respondentai vertino dėstytojų objektyvumą. Respondentų nuomone, objektyviausiai vertinami mechanikos (82 proc. sutinka, 12 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), filosofijos įvado (81 proc. sutinka, 17 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir fizikos dalykai (80 proc. sutinka, 18 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Studentai labiausiai abejoja informacinių technologijų (8 proc. nesutinka, 11 proc. linkę nesutikti su teiginiu) ir matematikos (3 proc. nesutinka, 5 proc. linkę nesutikti su teiginiu) dalykų vertinimais. Tyrimo duomenys rodo, kad Technologijų fakultete *studentai vertinami objektyviai*.

Su pastaruoju klausimu labai siejasi ir klausimas, ar dėstytojas aiškino studentams jų padarytas klaidas užduotyse. Tarp šių klausimų yra labai stipri tiesioginė priklausomybė patvirtinanti, kad respondentai vertinimo objektyvumą visada sieja ir su grįžtamoju ryšiu – jų klaidų analize. Kuo dažniau ir išsamiau dėstytojas aiškina studentams jų padarytas klaidas, tuo objektyviau jis vertina. Išsamiausiai klaidos aiškinamos mechanikos (76 proc. sutinka, 20 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir filosofijos įvado (69 proc. sutinka, 21 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), dalykuose. Klaidų analizės studentai labiausiai pasigenda matematikos (12 proc. nesutinka, 16 proc. linkę nesutikti su teiginiu), chemijos (9 proc. nesutinka, 16 proc. linkę nesutikti su teiginiu), ir informacinių technologijų (6 proc. nesutinka, 9 proc. linkę nesutikti su teiginiu) dalykuose. Galima daryti išvadą, kad Technologijų fakulteto *dėstytojai paprastai aiškina studentams jų padarytas klaidas užduotyse*.

Atskirų dalykų dėstymo metodų ir priemonių parinkimo analizė

Šiai grupei priskirti šeši klausimai, kurių vertinimas pateikiamas grafike (6 pav.):

- Dėstytojas dėstė dalyką aiškiai ir suprantamai.
- Dėstytojas skatino studentus diskutuoti, klausti.
- Dėstytojas visada atsakydavo į studentams rūpimus klausimus paskaitos tematika, individualiai konsultavo studentus.

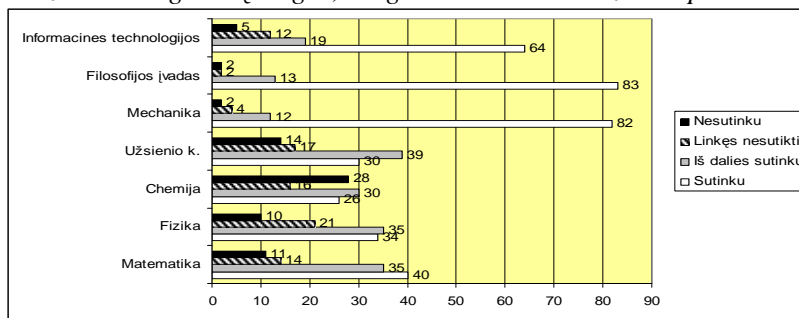
- Paskaitose efektyviai naudotos vaizdo, garso ir kitos priemonės
- Reikalinga dalykui informacija buvo pasiekama elektronine forma
- Auditorijos, kuriose vyko dalyko užsiėmimai, aprūpintos visa mokymuisi reikalinga įranga.

Mūsų nuomone, vertinant dalyko dėstymo kokybę labai svarbu, ar dėstytojas skaito paskaitas aiškiai ir suprantamai. Studentų nuomone, aiškiausiai buvo dėstoma fizika (89 proc. sutinka, 9 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanika (76 proc. sutinka, 18 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) ir filosofija (75 proc. sutinka, 19 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Labiausiai studentai nesuprato chemijos (17 proc. nesutinka, 7 proc. iš dalies nesutinka), informacinių technologijų (12 proc. nesutinka, 7 proc. iš dalies nesutinka) ir matematikos (10 proc. nesutinka, 6 proc. iš dalies nesutinka) dėstytojų aiškinimų. Pastebėta, kad yra tiesioginė priklausomybė ne tik tarp aiškaus dėstymo ir paskaitų lankymo, bet ir tarp aiškaus dėstymo ir per didelio paskaitų krūvio. Vadinasi, neaiškus dalyko dėstymas ne tik skatina blogą paskaitų lankymą, bet ir sąlygoja bendrą studentų nuostatą, kad jiems tas dalyko krūvis yra per didelis. Galima daryti išvadą, kad apskritai Technologijų fakulteto 1 kurse *dalykai dėstomi aiškiai ir suprantamai*.

Pastaruoju metu keičiantis dėstymo metodikai ir iš didaktinio pereinant į aktyvaus mokymosi stilių svarbiu mokymo ir mokymosi proceso elementu tampa diskusijos bei konsultacijos. Daugiausiai diskusijų vyksta per filosofijos įvado (85 proc. sutinka, 13 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), fizikos (85 proc. sutinka, 15 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanikos (71 proc. sutinka, 22 proc. iš dalies sutinka su teiginiu). Mažiausiai diskutuojama per informacinių technologijų (15 proc. nesutinka, 14 proc. linkę nesutikti su teiginiu), chemijos (7 proc. nesutinka, 16 proc. linkę nesutikti su teiginiu) ir matematikos (7 proc. nesutinka, 15 proc. linkę nesutikti su teiginiu) paskaitas. Galima teigti, kad fakultete *paskaitų metu dėstytojai dažniausiai skatina studentus diskutuoti, klausti*.

Labai artimas pastarajam yra klausimas, ar dėstytojas visada atsakydavo į studentams rūpimus klausimus paskaitos tematika, individualiai konsultavo studentus. Mažiausiai atsakymų į klausimus studentai susilaukdavo iš tų pačių dalykų dėstytojų – informacinių technologijų (8 proc. nesutinka, 14 proc. linkę nesutikti su teiginiu) ir matematikos (3 proc. nesutinka, 10 proc. linkę nesutikti su teiginiu). Natūralu, kad diskusijų metu dėstytojas paprastai ir atsako į studentams rūpimus klausimus.

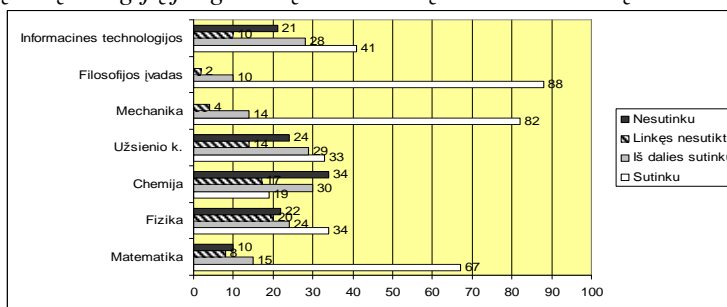
Kita klausimų grupė susijusi su materialine įranga, reikalinga dalyko tikslams pasiekti. Atsakymai į šį klausimą Mažiausiai šiuolaikinės techninės priemonės taikomos chemijos, užsienio kalbos, fizikos ir matematikos paskaitose (4 pav.). Geriausiai šiuolaikinės techninės priemonės naudojamos filosofijos įvado, mechanikos ir informacinių technologijų paskaitose. Galima teigti, kad Technologijų fakultete *paskaitų metu reikėtų daugiau naudoti vaizdinės bei garso įrangos, rengti šiuolaikines vaizdines priemones.*

4 pav. Paskaitose efektyviai naudotos vaizdo, garso ir kitos priemonės

Geriausiai dalyko tikslams pritaikytos auditorijos, kuriose vyksta mechanikos (92 proc. sutinka ir 8 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), filosofijos įvado (88 proc. sutinka ir 10 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), matematikos (67 proc. sutinka ir 15 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) paskaitos. Respondentų nuomone, dalykui nepritaikytos yra auditorijos, kuriose vyksta užsienio kalbų (12 proc. nesutinka, 13 proc. linkę nesutikti su teiginiu), matematikos, chemijos paskaitos. Tačiau kartais auditorija iš tiesų būna aprūpinta technine įranga ir kitomis priemonėmis, tik dalyko dėstytojas nepasinaudoja suteiktomis galimybėmis. Iš kitos pusės, tai priklauso nuo paties dėstomo dalyko. Vis tik galima sakyti, kad Technologijų fakulteto *auditorijos, kuriose vyksta užsiėmimai, yra dar nepakankamai aprūpintos visa dalykui reikalinga įranga, be to, ne visi dėstytojai pasinaudoja jau turimomis galimybėmis.*

Paskutinis šios grupės klausimas – ar dalykui reikalinga informacija buvo pasiekama elektronine forma – labai priklauso nuo to, ar dėstytojas naudoja elektroninę Moodle sistemą. Šis faktorius, kaip ir auditorijų vertinimas, respondentų įvertintas mažiau už kitus. Mažiausiai elektroninėje bazėje mokomąją medžiagą pateikia chemijos, užsienio kalbos, fizikos dėstytojai (6 pav.). Daugiausiai medžiagos elektronine forma pateikia filosofijos įvado, mechanikos, matematikos dėstytojai. Pastebėta stipri tiesioginė priklausomybė tarp dėstytojo nurodytų privalomų informacijos šaltinių prieinamumo ir informacijos elektronine forma pasiekimo. Akivaizdžiai tų dalykų, kurių informacija pateikiama elektronine forma, nurodomi privalomi literatūros šaltiniai lengviau pasiekiami. Vadinas, *reikia siekti, kad dėstytojai kuo daugiau informacijos dėtų į visą kolegiją jungiančią elektroninę Moodle sistemą.*

6 pav. Reikalinga dalykui informacija buvo pasiekama elektronine forma

Bendrųjų dalykų dėstytojų bendravimo su studentais analizė

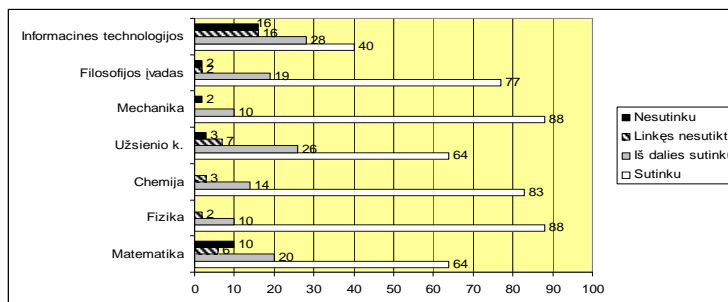
Paskutinioji klausimų grupė – tai klausimai, susiję su elgesiu. Ją sudaro:

- Dėstytojas pagarbiai elgėsi su studentais
- Dėstytojas buvo punktualus
- Vyko visi tvarkaraštyje numatyti dalyko užsiėmimai.

Analizuojant visus tris šios grupės faktorius matome, kad studentai labai aukštai juos vertina. Patys mandagiausi fakultete yra fizikos (94 proc. sutinka su teiginiu), chemijos (91 proc. sutinka su teiginiu), užsienio kalbos (88 proc. sutinka su teiginiu), mechanikos (86 proc. sutinka su teiginiu) dėstytojai. Studentų nuomone, mandagesniems reikėtų būti informacinių technologijų (5 proc. nesutinka, 10 proc. linkę nesutikti

su teiginiu) dėstytojams. Galima daryti išvadą, kad Technologijų fakulteto 1 kurso bendrųjų dalykų dėstytojai mandagiai elgiasi su studentais.

O štai dėstytojų punktualumas jau vertinamas blogiau. Studentų nuomone, punktualiausi yra fizikos, mechanikos ir chemijos dėstytojai (7 pav.). dažniausiai vėluodavo į paskaitas informacinių technologijų ir matematikos dėstytojai. Matoma priklausomybė tarp vėlavimo į paskaitas ir mandagaus dėstytojo elgesio su studentais.

7 pav. Dėstytojas buvo punktualus

Jei dėstytojas gerbia studentus, yra su jais mandagus, tai ir į paskaitas jis paprastai nevėluoja. Galima sakyti, kad Technologijų fakulteto dėstytojai didžiąja dalimi į paskaitas atvyksta laiku, nors atskirų dalykų dėstytojams verta keisti savo požiūrį – gerbti studentus ir netrukdyti studijų proceso vėluojant į paskaitas.

Studijų proceso kontaktinės valandos Technologijų fakultete vyksta pagal iš anksto sudarytą tvarkaraštį. Kadangi valandų, skiriamų paskaitoms, skaičius vis mažėja, labai svarbu, kad vyktų visi numatyti užsiėmimai. Geriausiai respondentai įvertino fizikos (88 proc. sutinka ir 10 proc. iš dalies sutinka su teiginiu), mechanikos (86 proc. sutinka ir 6 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) matematikos (76 proc. sutinka ir 18 proc. iš dalies sutinka su teiginiu) dalykus. Daugiausiai pagal tvarkaraštį nevyko informacinių technologijų (6 proc. nesutinka ir 11 proc. linkę nesutikti su teiginiu) dalyko paskaitų. Tačiau apskritai galima teigti, kad Technologijų fakultete vyksta visi tvarkaraštyje numatyti užsiėmimai.

Išvados

Apibendrinus tyrimo rezultatus galima daryti šias išvadas:

- Tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad Technologijų fakultete pirmo kurso bendrųjų dalykų krūviai pagal sunkumą pasiskirsto tolygiai – nėra dalykų, kuriuos respondentai įvertintų tik kaip labai sunkius ar tik kaip labai lengvus. Pateikiami aiškūs dalyko tikslai. Dalyko dėstymo pradžioje dėstytojai pateikia visus svarbius reikalavimus, dalykai dėstomi aiškiai ir suprantamai, daugelyje dalykų teorija yra siejama su praktika (išskyrus tokius grynai teorinius dalykus, kaip filosofijos įvadas ar matematika). Paskaitų metu dėstytojai dažniausiai skatina studentus diskutuoti, atsako į studentams rūpimus klausimus, aiškina studentams jų padarytas klaidas užduotyse.
- Tyrimo rezultatai parodė, kad fakultete skiriama pakankamai laiko praktinių užduočių atlikimui, o atsiskaitymų metu pateikiamos užduotys siejasi su dalyko turiniu. Studentai supranta atsiskaitymų metu jiems pateikiamas užduotis. Studentai vertinami objektyviai.
- Tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad dalyko studijoms reikalingi literatūros šaltiniai studentams yra prieinami, dažnai juos galima rasti ir elektroninėje terpėje.
- Tyrimas patvirtino, kad auditorijos, kuriose vyksta užsiėmimai, yra dar nepakankamai aprūpintos visa dalykui reikalinga įranga, be to, ne visi dėstytojai pasinaudoja jau turimomis galimybėmis.
- Tyrimo analizės pagrindu galima teigti, kad Technologijų fakultete dėstytojai mandagiai elgiasi su studentais, didžiąja dalimi į paskaitas atvyksta laiku, vyksta visi tvarkaraštyje numatyti užsiėmimai.

Literatūros sąrašas

- [1] Baranauskienė I., Bukauskienė V., Valaikiienė A. *Aukštojo mokslo studijų kokybės vertinimo raiška studentų požiūriu*. Profesinės studijos: teorija ir praktika, 6 Mokslinių straipsnių žurnalas. Šiauliai: Šiaulių kolegija. 2010.
- [2] *Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui*. Naujoji universitetų modernizavimo partnerystė. ES forumas „Universitetų ir įmonių dialogas“. Briuselis, 2.4.2009. Prieiga per internetą: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0158:FIN:LT:PDF> (žiūrėta: 2010-07-21)
- [3] Leonavičius J. *Studentų socialinės padėties kaita ir jos priežastys*/Monografija. Kaunas: Technologija, 2004.
- [4] *Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymas*. Vilnius, Nr. XI-242. 2009-04-30.
- [5] Misiūnas M. *Vidinė kokybės užtikrinimo sistema ir jos įgyvendinimas Kauno kolegijoje* // Aukštojo mokslo kokybė, 2007/4, p. 38-52.
- [6] Pausits A., Pellert A. *The Winds of Change: Higher Education Management Programmes in Europe*. Higher Education in Europe, Volume 34, Issue 1, April. 2009. p. 39-49.

- [7] Pileičikienė N., Allan A. *Dėstymo kokybės vertinimas universitetinėse studijose: studentų apklausos panaudojimo galimybės*. The Quality of Higher Education (Aukštojo mokslo kokybė). 07.P.60-87. Prieiga per internetą 2010-11-20: <<http://www.cceol.com>>.
- [8] Pukelis K., Pileičikienė N. *Kai kurie Lietuvos universitetų ir kolegijų studijų programų kokybės ypatumai: studijų rezultatų paradigma*. Aukštojo mokslo kokybė, 3. (2006). p. 20-43.
- [9] Ramsden P. *Learning to Teach in Higher Education*. Routledge. 1992.
- [10] Ramsden P. *Deliberations*. London Metropolitan University. Prieiga per internetą 2010-11-20: <<http://www.londonmet.ac.uk/deliberations/ocsid-publications/>>. 2010.
- [11] Taras M. *Summative assessment: the missing link for formative assessment*. Journal of Further and Higher Education, Volume 33, Issue 1, February. 2009. p. 57-69.
- [12] Valiuškevičiūtė A., Druskytė R. *Universitetinių studijų kokybės vertinimas: akademinės bendruomenės požiūris*. Aukštojo mokslo kokybė, 1. 2004. p. 38-49.

V. Baranauskas, V. Marcinkevičienė

Kaunas college technology faculty's student's opinion on study of general subject quality assessment

Summary

The article presents an analysis of Technology Faculty student's opinion on quality of taught general subjects from research carried out between May – June, 2010. 1,415 first year students from all specialities of the Faculty took part in the research. A written questionnaire method was used. This article provides the following: student's opinion on the achievement of general subject aims, an introduction of the study subject requirements, the theory and practice ratio in the subject, the time needed to complete practical tasks, information sources provided by the teacher, the presentation of feedback, the clarity of the taught subject, subject presentation methods, the learning load difficulty of the general subject, relations with the teacher, and material facilities which ensure the implementation of the study programmes.

Key words:

student opinion, study subject, subject teaching quality, general subjects, subject teaching assessment.

Apie autorius

Vytas Baranauskas, Kauno kolegija, lektorius, el. paštas – vytas.baranauskas@fc.kauko.lt, mokslinių interesų kryptis – informatika, studentų požiūris.

Viktorija Marcinkevičienė, Kauno kolegija, el. paštas – viktorija.marcinkeviciene@fc.kauko.lt, mokslinių interesų kryptis – filosofija, dalykų dėstymo metodika, studentų požiūrio tyrimai.